

**Cort Verhael Van De Mirakelen Die [...] voorleden Jaeren/
door [...] Maria zijn gheschiet inde Capelle van Omel [...]
in't Bischdom van 'Shertoghenbossche**

Weyden, H. van der

T'Antwerpen, 1631

Cort Verhael Van den eersten Oorspronck, groot zielen-profijt, ende geestelijcke Oeffeninghen om godtvruchtelijck alle Weken den Saterdach ter eeren van de ghebenedijde Maghet ende Moeder Godts Maria ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64481](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64481)

CORT VERHAEL

Van den eersten Oorspronck,
groot zielen-prosijt, ende geestelijc-
ke Oeffeninghen om godtvruchte-
lijck alle Weken den Saterdag ter
eeren van de ghebenedijde Maghet
ende Moeder Godts MARIA te Vie-
ren.

Liefde tot de Moeder Godts MARIA, is een
merckteecken, dat vvy van Godt tot de eeu-
vvighe salicheyt ghepredestineert zijn.

Het is een ghemeen ende eendzach-
trich geboelen der Heyligher Out-
Daders / dat het een claer merck-
teecken is van ghepredestineert te
zijn tot de eeuwighe salicheyt / winnemende
liefde ende besondere deuotie te hebben tot
de **V.** Moeder Godts MARIA: in welck
geboelen / onse Moeder de **V.** Kercke / hae-
re kinderen is daeghelijckx met verschey-
den berweckselen van Godt-vruchticheyt
versterckende; ende principelijck door het
vieren van den wekelijcken Saterdag tot
haerder eeren. Waer van aldus schrijft
den Weerdighen Thomas Cantipratanus. *lib.*
2. Apum. c. 28. Ick vvete, ende ick ben voorse-
kert, datter veel in haer vvterste tot een salige
biechte ende vvaerachtich leetvvesen zijn ghe-
comen

comen, om dat sy ghevvoon vvaeren t'Sater-
daechs ter eeren van onse Lieue Vrouvve te
vasten. De vvelcke andersins souden verdoemt
ghevveest hebben. **Maer van/ top ettelijche
exempelen hier beneden sullen verhaelen.**

Wt vvat redenen dat den Saterdach is vve-
kelijck aen de H. Moeder Godts MARIA
toege-eygent in de H. Kercke.

DAtmen op den Saterdach meer als op
andere daghen Onse Lieue Vrouvve
biert ende eert / is een pder ghenoechsaem
bekent. **T**'welck int ghebrypck is geweest/
van het beginsel der **H** Kercke / ende van de
Heylighe Apostelen inghestelt / ter gedenc-
kenisse van die groote pijn ende wtne-
mende droefheyt / die sy heeft ghehadt / als
sy onder de galghboom des **C**ruys staen-
de / haeren eenighen ghebozen **S**one heeft
soo bitterlijck sien steruen ; ende wt mede-
lijden / soo veel als in haer was / is oock ge-
stouen. **W**ant seyt den H. Bernadinus Tom.
1. ser. 61. art. 3. cap. 2. Soo groot is gevveest die
droefheyt van MARIA, dat vvaert saecken
die hadde ghedeylt ghevveest onder alle crea-
tueren, die lijden connen, soude die seluen op
eenen stont het hert gesloten hebben. **T**'welck
in MARIA mirakelenselijck belet is / ende
daerom roept tot haer den H. Bernardus
ser. 1. sign. mag. O Heylighe Moeder, vviens ziele
doorsteken heeft het svveert des vvedoms,

vvy

vvy vercondigen met reden, dat ghy zijt meer-
der ghevveest als een martelaersse. Ghelijc-
kerwijs dan de **H.** Kercke die daghen ter
eeren van de **H.**eylighen is vierende / op de
welcke sy ghestorben / oft gedoot zijn : alsoo
viert sy oock den wekelijcken Saterdagh
ter eeren van **MARIA** (om dat den **D.**zydach
toe ghe-eyghent is aen de bitter passie ons
Salichmakers) tot een ghe denckenisse van
het lijden dat sy gheleden heeft niet alleen
op den **D.**zydach / maer oock op den Sater-
dach ; wanneer haeren Sone / in het graf-
lach begraven.

Door verscheyden hemelsche teekenen is't
seer dickvils te kennen ghegeuen dat **MA-**
RIA den Saterdagh heeft vercosen, om
op dien dach besonderlijck ghe-
cert te vvorden.

Op eenen Saterdagh is de **H.** Maget
MARIA ghebozen ; op den welcken tijt
by naer / ontrent **Nazareth** heeft synen ooz-
spronck ghenomen den Sabbatischen-vloet,
Fontepne / ofte **Ribiere** : de welcke allen
de dagen des weke sterck was vloeyende /
maer Saterdaghs altoos stil ende drooch.
Welcke **Fontepne** is een waerachtighe fi-
guere van **MARIA** / die by de **Fontepne** seer
wel van de **H.** Kercke ende **Gudt Vaders**
gheleken wort. Binnen **Constantinopelen**
was een **Beeldt** van **MARIA** / geschildert

door S. Lucas / wiens boozhancksel alle byj-
daghen naer den Desperen / sonder iemants
toedoen wert verschouen ende opgeheuen /
ende bleef soo den geheelen Saterdach tot
naer de Desperen : wanneer het wederom
van selfs op sijn oude plaets quam. Ende
dit gebeurden alle weken. Op den Berch
diemen noemt / Monte Serrato in Spaeg-
nien / heestmē op verscheyden Saterdagen
een hemels licht sien nederdalen / ende een
soet geluyt der Engelen gehoozt bouen een
hol in het welck verhozen lach dat mirake-
leus beelt van Onse L. Vrouw de Monte
Serrato. In het Clooster van Roncaual / lig-
gende binnen het Conincryck van Span-
ren / plochtmen alle Saterdaghen aen een
sekere Fonteyn de Engelen hoozen singen /
den lof-sanck Salue Regina : waerom sy ge-
naemt wert de Fonteyne der Engelē. Desge-
lijcx ontrent het jaer 1050. hoozdemē op de
plaetse daer nu de Kercke vā die vermaer-
de Liebe vrouwe te Wauerem in Brabant is
alle Saterdagen by nachte den hemelschen
sanck der Engelen / met eene wtnemende
claerheyt verschijnende. Onder andere soo
heestmen op een repse gehoozt : Dese Valleye
sal ick beuvoonen, vvant ick se verkosen hebbe.
En doē sachmē ooc een wonderlijcke Kasse
neder-daelen wt den hemel / de welcke veel
hondert jaeren in ontallijcke mirakelen al-
daer heeft verschenen. Alsoo oock heeft de
gebenedijde Maget op eenē Saterdach int
jaer 1105. wt den Hemel neder gesonden die
mira

mirakeleuse wassche keersse / die noch op
den dach vā hedē tot Atrecht wozt be waert /
ende een besonder remedie teghen het pest-
bier is geweest : de welcke hoe lange sy is
brandende / nochtans noyt en vermindert.
Onder ander aflaten en gratien die genie-
ten de gene die in het Broederschap van dē
Scapulier der Carmeliten zijn ingeschre-
uen / is wel de principaelste / dat sy den eer-
sten Saterdag naer haer lieden doot / dooz
de verdiensten van MARIA / wt het Dagen-
bier verlost wordē. Ende dit is een gemeyn
geboelen / dat de H. Maeghet noyt soo veel
weldaden aen de menschen en verleent / dan
op haere Feestdagen : waer onder den we-
kelijcken Saterdag is. Wt welcke con-
sideratie / verschepden heylighe personen /
als dan / ghewenst hebben te steruen.

Weerdighe ende heylige Personen, die desen
Saterdag godtvruchtelijck tot haerder
eeren hebben gheviert.

VRbanus II. Paus van Roomen / heeft in-
gesteld dat men alle Saterdagen soude
lesē onse L. Vrouwe getijden / om dooz haer
hulpe het Heyligh Lant wt de handender
Teurcken te berouerē : Welck alle hejde
geschiet is dē H. Petrus Damiani Cardinael /
heeft het vieren van dē Saterdag ter eeren
Maria wijt en bzeet met alle middelen ver-
boozdert en verbzept. Dē H. Cardinael Ca-
rolus Boromeus plocht alle Saterdagen te
water en te bzoet tot haerder eere te vasten :

ghelijck oock den Weerd. Cardinael Robertus Bellarminus ; den H. Gicolaus Tollen-
tinus, den H. Didacus à S. Nicolao. De H. Elizabetha Coninginne van Portugael.
Den H. Aloysius Gonzaga. De H. Iuliana Falconeria. De H. Dorothea Pruthena. On-
sen H. Sticht-vader S. Norbertus plocht alle Saterdaghen de Misse van onse liebe
Wrouwe tot haerder eeren te lesen/ghelijck oock onsen saligē Fredericus Abt van Ma-
rien-zaerdt. Onsen H. Gerlacus dede alle Saterdaghen Pelgrimage naer onse L.
Wrouwe tot Aken. Den H. Ignatius vierden den selven dach oock wekelijck ; waer
in hem ghevolcht hebben verschepden sijne kinderen / als den Weerdighen Ioannes
Berckmans, den gheleerden Franciscus Suarez, Petrus Anascus, ende meer andere die
als dan plochten te vasten. Ghelijck oock Vrbanus den 5. Paus van Roomen / ende
den Weerd. Ioannes Vendevillius Bisschop van Dornick. Ferdinandus Prince van
Portugael te water ende te bzoode. Sebastianus Coninck van Portugael / hoornden
alle Saterdaghen twee Missen. De salige Benevenuta vierden dien dach oock seer
Godt bzuachtelijck. Alphonsus Salmeron Pzedichten alle Saterdaghen in den vasten
van haer/ende het gheheel jaer dooz Franciscus Retzanus Pzedick Heer/gelijck oock
dede P. Ioannes à Campis, alrijts een Histo-
rie van de H. Maghet verhalende. Den
H. Tho-

H. Thomas Bisschop van Cantelberch /
d'zoech alle Saterdaghen een haren cleet /
d'welck de ghebenedijde Moeder Godts
hem heeft helpen repareren. Den H. Gerar-
dus Bisschop van Canadien in Hunga-
rijen / las vooz haren Nuttaer de Ghetijden
van onse liebe Vrouwe met neghen lessen /
gelijckmen op haren Hemel-vaertdach is
lesende. Dē Cardinael Toletus en liet noyt
achter wat weder het oock was / te voedt te
gaen upt sijn Paleys in Vaticaen , om de
Misse te lesen in de Kercke van onse Lieue
Vrouwve Maior, al hoe wel het meer als een
half ure gaens is. Eduardus Coninck van
Engelandt / vasten te water ende te bzoot.
Henricus den 2 item aldaer Coninc / en wil-
de niet hebben datmen op Saterdaghen sijn
gheheel rijck dooz soude dingen oft proce-
deren. Het ghetal van ontallijcke andere
soude te groot vallen; ende daerom soo ben
ick met dese te vreden.

Weldaden van de H. Maghet Maria verleent
aen de ghene die haren Saterdach Godt-
vruchtelijck pleghen alle vveken
te vieren.

Cæsarius verhaelt van eenen moorde-
naer / den welcken ghewoon was alle
Saterdaghen / ter eeren van de ghebenedij-
de Maghet te vasten / niemant gheen scha-
de / quaet oft hinder te doen / jae een peghe-
lijck

lijck booz te staen. Desen ten lesten om sij-
ne quade septe onthalt zijnde / is de Moeder
Godts t'snachts met groot licht uyt
den Hemel op het galgen veldt nederghed-
daelt / vergeselschapt wesende met vier an-
dere maeghdekens. Dese hebben het hooft
van den moordenaer aen sijn lichaem ghe-
voeght / ende in een kiste ghelept / overdect
met een seer costelijck cleet / ende alsoo met
keerfen in haer handen t'selbe naer de stadt
ghedraghen. Maria seyde tot de wachters:
Seght uven Bisschop, dat hy mijnen Cappel-
laen van u lieden onthalt, op sulcken plaetse in
de Kercke eerlijck begraue. Welck alsoo
van hem / ende van de Magistraet / in de
Stadt van Trenten is seer heerlijck ghe-
schiect. Thomas Cantipratanus schrijft van
eenen anderen moordenaer / die oock alle
Saterdaghen plocht te vasten / den welcken
den hals afghesneden zijnde / riep nochtans
met luyder stemmen : H. Moeder Godts
laet my toch mijn Biechte spreken. Dit van
andere ghehoort zijnde / is den Biecht-va-
der gheroepen / ende het afghesneden hooft
heeft sijn Biechte ghesproken. Discipulus
Predick-heer verhaelt hoe dat eenen Pa-
stoorz knecht doof en stom / is hoorzende en-
de sprekende gheworden dooz de H. Ma-
ghet / om dat hy naer het exempel van sijne
Meester (nochtans niet wetende waer-
om) alle Saterdagen hadde ghevast. Abra-
hamus Bzouius verhaelt hoe dat eenen seker-
ren

ren Prieſter / ghetwoon zijnde alle Sater-
dagen Miſſe te lezen tot haerder eere heeft
ſijn tonghe wederom ghecreghen / die hem
van de Ketters was afgheſneden. Den
voorz-haelden Discipulus ſchrijft / dat een
lichte oneerbare vrouwe van de dupbelen
in haer uiterſte is verlost gheweest / ende
leetwefen vercreghen om dat ſy alle Sater-
daghen den Weest ghegroet las / ende eens
een Miſſe ter eeren van Maria hadde doen
lezen Walterius Birbachius Baron van Bir-
beke, plocht alle Saterdaghen anders niet
dan water en broodt te ghebruccken : ende
het water is verſchepde keeren in wijn
berandert. Lipſius verhaelt hoe dat tot
Mechelen dooz het aenbidden van onſe L:
Vrouwe ende het hoozen van haer Lof op
den Saterdach / eenen Cleermaecker is de
naelde met den draet quijt gheworden / die
hy onverſintz hadde ingheſlickt. Franciſcus
Bencius verhaelt van een ſekere ghehoude
Jouffrouwe tot Weenen in Duytſlandt /
Deſe onbruchtbaer weſende / maecten een
propoſt nimmermeer Saterdaechs vleesch
te eten (want ſy half geus was) ter eeren
van de H. Moeder Godtz Maria. Ende
ſiet / ſy wordt terſtont bebrucht / ende baer-
den twee kinderen t'ſamen.

Hoedanighe gheestelijke oeffeningen datmen
op den Saterdach ter eeren van MARIA
moet doen.

In den eersten/soo haest als men smorgens
wacker wordt / salmen de **V.** Maghet
groeten. Daer naer met een ghebedeken/
ons selven/ende al dat wy dien dach sullen
doen/haer opofferen / ende tot haerder eere
aenstellen/bebelende ons in haere moeder-
lijke barmherticheyt. Maecten een vast
propoost dien dach niet te doen dat haer
soude mishaghen: maer ter contrarien
ons te oeffenen in een van haere deuchden/
ende eenich ghebreck oft sonde daer wy al-
dermeest toe gheneghen zijn/soecken wt te
roepen. Eenighe lijfcastijdinge aennemen/
als vasten/oft ten minsten / eenighe spijse
derben/ende t'sabonts min dan ordinaris
eten; een haeren cleet draghen/een discipli-
ne oft gheeffelinge sy selven geben: Smor-
ghens vroegher opstaen: wat herder slaep-
pen: eenich werck van versterffenisse oft
penitentie doen. De ghetijden van onse **V.**
Vrouwe lesen / oft haer Kroosen-hoepken/
oft de Titaniën van Rozetten / oft Wisse
hoozen/ist dat wy daghelijck dusdaenighe
goede wercken niet en doen. Doen wy die
daghelijck / soo salmense dan verdubbele-
ren. Eenighe aelmoeffen gheben / oft aen
haeren Nuttaer pet offeren. Haere beelden
vercierren / ende booz de selve eenich licht
ontsteken

ontsteken. Haere Kercken/Capellen/ende
pzinicipaelijck haere miraculeuse plaetsen
besoecken. Het van haer leben ende deuch-
den lesen/endet selve aen andere verhaelen/
om die alsoo tot haere liefde ende dienst te
verwecken. Te biechten gaen is't soo ghe-
legghen/ende Voochtijdt houden; ten min-
sten gheestelijck / oft metter herten ende
goede begheerten. Een peghelijck het vie-
ren van den Saterdag tot haerder eeren
aen pzediken. Want gheene betere middel
en isser om een salighe ure des doots / ende
een saechtmoedich oordeel te ghenieten/dan
den Saterdag te vieren. **D**welck u ende
mp dooz haer verdiensten wil vercrighen
de **M**oeder der barmherticheydt **MARIA**.
Amen.

Siet den Sabbatissimum Marianum
ghemaeckt door *F. August. Wichmans*,
Religieus Canonick van Tungerlo, en-
de Pastoor tot Mierlo.

Ghedruckt by Guill. van Tongheren t'Antwerpen.

Collegij Societatis IESV Paderbornae 1636.

*Dit cort verhael sal ter eeren van MARIA
moghen ghedruct worden. 30. Octob. 1629.*

MART. LVNECENIVS Censor.